

Kazatomprom : การจัดการเหมืองแร่ยูเรเนียมและการผลิตไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ในคาซัคสถาน

เรียบเรียงโดย

สุนทร คุณชัยมั่ง

บริษัท อิมเมจ พลัส คอมมิวนิเคชั่น จำกัด

2 มีนาคม 2554

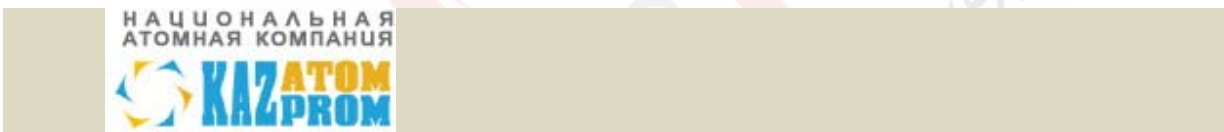
การจัดการด้านพลังงานและการจัดการด้านเหมืองแร่ยูเรเนียมและแร่ธาตุ/ทรัพยากรอื่นในคาซัคสถาน ในช่วงหลังจากที่แยกตัวออกมาจากสหภาพโซเวียต (Soviet union) นั้น ถือได้ว่าเป็นจุดเลี้ยวหักทางประวัติศาสตร์อย่างน้อยสองประการ คือ ประการแรก เกี่ยวกับการยุติการลดการใช้อาวุธนิวเคลียร์ ประการที่สอง การก้าวกระโดดของการจัดการด้านพลังงานไฟฟ้าจากนิวเคลียร์ โดยที่ทั้งสองประการนี้ ไม่ได้มีผลเฉพาะแต่ในกิจการภายในของคาซัคสถานเท่านั้น แต่มีผลสะท้อนไปทั่วโลก ในด้านพลังงานนั้น อันเป็นสืบเนื่องมาจากการยุติของสงครามเย็นและความจำเป็นในการสำรองเป็นวัตถุดิบเชื้อเพลิงด้านอาวุธนิวเคลียร์ (Togzhan Kassenova, Kazakhstan's Nuclear Renaissance, 2009) คาซัคสถานมีเป้าหมายที่ผลิตแร่ยูเรเนียมในปี 2010 จำนวน 15,000 ตัน – ข้อมูลในปี 2006 ทั่วโลกผลิตแร่ยูเรเนียมได้เพียง 5,279 ตัน – Wikipedia , 1 มีนาคม 2554)

คาซัคสถานมีการจัดระบบการปกครองสาธารณรัฐ (Republic of Kazakhstan) เป็นประเทศที่อยู่ในเอเชียกลาง-ยุโรปตะวันออก แยกตัวออกมาจากโซเวียตเมื่อ 25 ธันวาคม 1991 เป็นประเทศที่มีขนาดใหญ่เป็นลำดับ 9 ของโลก เป็นหนึ่งใน 6 ของรัฐชาติชาวเติร์ก (Turkic State – อาร์เซอร์ไบจาน /ตุรกี/เติร์กเมนิสถาน / อุซเบกิสถาน/คีร์กีสถาน /และคาซัคสถาน) การจัดการด้านความร่วมมือระหว่างประเทศคาซัคสถาน มีการ

จัดทำข้อตกลงกับทุกฝ่าย เช่น เป็นสมาชิกของ UN / เป็นสมาชิกความร่วมมือของ the Euro-Atlantic Partnership Council เป็นสมาชิกของ Commonwealth of Independent States และเป็นสมาชิกความร่วมมือของ Shanghai Cooperation Organization รวมทั้งเป็นสมาชิกของ Individual Partnership Action ของ NATO (Wikipedia , 1 มีนาคม 2554)

คาสค์คสถาน ได้เร่งพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศและการจัดการพลังงาน คาสค์คสถาน โดยการจัดตั้งหน่วยของรัฐและการลงทุนโดยรัฐ กรณีของ Kazatomprom ก็เป็นไปตามแนวทางดังกล่าว Kazatomprom เป็นบริษัทรัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งและลงทุนทั้งสิ้นโดยรัฐบาลคาสค์คสถาน (Government-owned corporation) จัดตั้งขึ้นในปี 1997 เพื่อทำการผลิตภัณฑ์พื้นฐาน (based products)จากแร่ยูเรเนียม (Uranium) เบริลเลียม (Beryllium) แทนทาลัม (Tantalum) และ ไนโอเบียม (Niobium) รวมทั้งทำการผลิตด้านพลังงาน(power production) มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุง Almaty – เมืองหลวงเก่า มีการจ้างงาน 30,000 คน เฉพาะปี 2006 มียอดการผลิตแร่ยูเรเนียมของ Kazatomprom ในคาสค์คสถาน 3,010 ตัน คิดเป็น % ของการผลิตของโลก ที่มีปริมาณการผลิตทั้งสิ้น 5,279 ตัน นอกจากนั้น Kazatomprom ยังมีการลงทุนร่วมกับบริษัทจัดการพลังงาน ด้านเหมืองแร่กับ 3 บริษัท คือ Russian – Tekhsnabexport / French – AREVA และ Canadian – Cameco (Wikipedia, 1 มีนาคม 2554)

เพื่อทำความเข้าใจในเครือข่ายความสัมพันธ์ในการลงทุนและการจัดการด้านเหมืองแร่และกิจการพลังงานของ Kazatomprom ของคาสค์คสถาน ทั้ง 3 รายข้างต้น จึงขออธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับบรรษัทขนาดใหญ่ที่ไปร่วมลงทุนกับ Kazatomprom

1. Tekhsnabexport

Tekhsnabexport เป็นบริษัทรัฐวิสาหกิจลงทุนทั้งสิ้นโดยรัฐบาลรัสเซีย จัดตั้งขึ้นเพื่อการค้าแร่ยูเรเนียมและบริการการจัดการด้านเชื้อเพลิง (fuel processing services) ทั่วโลก โดยที่กิจการที่เกี่ยวกับการส่งออกและบริการในต่างประเทศจะดำเนินการในนามของ Atomenergoprom (เป็นส่วนงานหนึ่งของ Rostom ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลกิจการนิวเคลียร์ของรัฐบาลรัสเซีย) ซึ่งมีทั้งแร่ เทคโนโลยี ยาและอุปกรณ์ เครื่องมือสำหรับรังสี ในปี 2007 รัฐบาลรัสเซียได้เพิ่มบทบาทของ Atomenergoprom เป็นบริษัทแม่ข่ายสำหรับกิจการอุตสาหกรรมนิวเคลียร์ของรัสเซีย โดยรวมเอา (1) Tekhsnabexport ซึ่งเป็นบริษัทการค้าและส่งออก

ผลิตภัณฑ์และบริการไปต่างประเทศ (2) Energoatom ซึ่งบริษัทด้านการผลิต TVEL บริษัทด้านการผลิตและสนับสนุน และ (3) Atomstroyexport. ซึ่งเป็นบริษัทให้บริการด้านการก่อสร้างโรงไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ เข้าเป็นกิจการเดียวกัน(Wikipedia, 1 มีนาคม 2554)

2. ARENA

AREVA เป็นบริษัทข้ามชาติของฝรั่งเศส ที่ประกอบกิจการด้านเหมืองแร่ (ยูเรเนียม)และพลังงานไฟฟ้า จัดตั้งขึ้นในปี 2001 โดยรวมบริษัทสามแห่งเข้าด้วยกันคือ (1) Framatome ซึ่งปัจจุบันเป็น AREVA NP (2) Cogema ซึ่งปัจจุบันคือ AREVA NC)และ (3) Technicatome ซึ่งปัจจุบันคือ AREVA TA โดยที่ ARENA เป็นบริษัทที่ลงทุนโดยกระทรวงพลังงานของฝรั่งเศส (CEA) 78.9 % และในด้านความสัมพันธ์เครือข่ายทางธุรกิจของบริษัทคือ AREVA NP มีทุนจากบริษัท Siemens ซึ่งเป็นบริษัทของเยอรมัน มาร่วมลงทุนด้วย 34 % ARENA เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในอังกฤษ และด้วยเป็นกิจการลงทุนของรัฐที่ยอมที่ผูกพันกับกิจการบริษัทด้านพลังงานของรัฐบาลฝรั่งเศส คือ EDF - Électricité de France ซึ่งเป็นกิจการด้านสาธารณูปโภค (utility)ที่ใหญ่ที่สุดในโลก(Wikipedia, 1 มีนาคม 2554)

3. Cameco

Cameco เป็นบริษัทจัดการด้านเหมืองแร่ (ยูเรเนียม)และพลังงานไฟฟ้าของแคนาดา และเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เป็นบริษัทที่มียอดขายยูเรเนียมมากที่สุดในโลก และมีปริมาณการผลิตเป็นที่สองของโลก (16 %) จัดตั้งขึ้นในปี 1988 โดยรวมกิจการเหมืองแร่สองแห่งเข้าด้วยกัน คือ Eldorado Nuclear Limited และ Saskatchewan Mining Development Corporation (SMDC) การปรับปรุงหุ้นส่วนกิจการในปี 1991 ได้ปรับสัดส่วนของหุ้นส่วนเป็นรัฐบาลท้องถิ่น 62 % และรัฐบาลกลาง 38 % โดยที่มีการเริ่มกระจายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ 20 % และมีการดำเนินตามนโยบายลดสัดส่วนของหุ้นของรัฐลงต่อเนื่องมาจนเป็นกิจการของเอกชน ในปี 2002 นับว่าเป็นการแปรรูปรัฐวิสาหกิจโดยกระจายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ ปัจจุบัน Cameco มีกิจการเหมืองแร่ในสามประเทศคือ แคนาดาและในสหรัฐอเมริกาและในคาสัสถาน (Wikipedia, 1 มีนาคม 2554)